

let at orientere sig. Desuden vil jeg som født Bønde gjøre gjældende, at den danske Bøndestand har en medfødt Blyhøb, navnlig naar han kommer til en By, hvor han veed, at han staar i Opposition til de Mægtige, som bo der. Jeg ser ikke rettere, end at, dersom man vilde godkjende et saadant Valg som dette, hvor man har tilfidesat Valgloven i mindst feg Punkt, kunde man ganske roligt lægge Valgloven til Side og sige: I skulle handle efter praktisk sund Sands ved Siden af, hvad Samvittigheden tilraader, men det kan jeg ikke gaa ind paa. Det forekommer mig, at det under den nuværende Situation er nødvendigt at holde lidt stærkere paa Formerne, og jeg synes, vi maa have dette for Øie, hvor dygtigt end det ærede Medlem for Viborg (Klein) nylig talte, og hvor dygtigt end det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgskro) har talt, og hvor respektable Politikere de end i og for sig kunne være, og hvor dygtige de end kunne være i deres Stilling i og for sig. Derfor stemmer jeg for at blive paa den Vej, Valgloven anviser, og ikke at gaa udenfor den, og jeg maa saaledes stemme imod Godkjendelsen af Valget i Aarhus Amts 2den Valgkreds.

N. P. Jensen: Jeg var Medlem af den Afdeling, til hvilken dette Valgbrev i sin Tid var henvist til Prøvelse, og jeg var med til at indstille, at Valget skulde udsættes, hvad jeg ogsaa stente for, idet jeg fandt, at Differentien mellem den seivende og den faldne Kandidats Stemmeantal var saa lille, og naar der var fremkommet Klage over formentlige Feil, vilde det være en naturlig Fremgangsmaade at foretage en Undersøgelse af, hvorvidt disse Feil vare begaaede, og hvorvidt de havde haft nogen Indflydelse paa Valget. Undersøgelsen er nu fæst, og jeg er kommen til det Resultat, at der ikke er nogen Grund til at forfaste Valget, men at man bør godkjende det. Jeg havde ikke bedt om Ordet for paa denne Maade at motivere min Afstemning, hvis ikke det Spørgsmaal, der blev draget saa ivrigt frem igaar og ogsaa har været paa Bane her idag, om Forstaelsen af Valglovens § 40, gjorde det ønskeligt for mig at sige et Par Ord. Vi have fra Juristernes Side hørt en overordentlig stor Mængde Fortolkninger med Hensyn til Bestemmelserne i denne Paragraf, og vi have nylig hørt en Fortolkning deraf fra en Lagmands Side. Det Exempel, han anførte som Bidrag til Forstaelsen, var jo ogsaa meget interessant, kun synes jeg, det havde været korrektere, naar han havde omfrevet det i den Form, som havde ligget nærmest, at Vedkommende havde sagt til Karlen: gaa hen og fri for mig saavidt muligt til Konen eller Datteren.

Naar Spørgsmaalet er om Forstaelsen af Valgloven, er det klart, at dertil kan ikke forlanges Andet, end almindelig Lagmandsforstand,

thi Valgloven skal bruges af mange Mennecker, der ikke have juridiske Forudtætninger, og se vi hen til de forskjellige Valgkredse, er det jo utvivlsomt, at den langt overveiende Del af Formændene for Valgbestyrelserne ikke ere Jurister. Det, som det ved Fortolkningen gjælder om, er efter min Mening at spørge om, hvad der har været Lovens naturlige Forudsætning, og jeg ser da ikke rettere, end at den kun har villet give en Regel, der kunde gjøre det muligt, at den skriftlige Afstemning kunde foregaa med saa stor Orden og Ro som muligt og tilendebringes indenfor en rimelig Tidfrist. Det er med dette Udgangspunkt for Øie, vi skulle se, om der er særlig Grund til Klage over, hvad der er foregaaet ved Valget i Aarhus. Da jeg selv er valgt i et Rådhus, har jeg Rådhuserfaring, og jeg skal da for det Første udtale, at jeg ikke kan tænke mig noget uheldigere Raaringssted end et Rådhus. Som Regel have disse Rådhusene kun een Indgang. Jeg har hørt, at dette skal have to. Det skal jeg lade staa hen, om det er saa (Møstsigelse). Jeg benægter det ikke; men det gjør ikke Sagen stort bedre, thi hvad der er faktisk, er, at der er i en saadan Bygning intet Midde til paa en bekvem Maade at komme ind og ud. Hvad der er kommet derind presses gjerne sammen. Det gjælder om, hvem der kommer først, og tidt og ofte hænder det, at Valgere ere nødt til at staa udenfor, fordi Rådhuset er overfyldt af Ikke-Valgere, thi det vide alle de Herrer af Erfaring, at ved Valgene og navnlig ved et Valg som dette, hvor der er en ivrig Valglamp, møde ikke alene Valgere, men ogsaa en stor Mængde Ikke-Valgere. Disse ere som oftest den uroligste Del af Tilhørerkredsen, ligesom de ere de Svrigste ved Afstemningen. De nøies da ikke med at række een Arm iværet, men de række begge Armene op, og Følgen er jo, at man meget ofte ser, at en Kandidat, der proklameres som valgt ved Raaring, falder igjennem ved den skriftlige Afstemning. Det var jo ogsaa Tilfældet ved det foreliggende Valg. Men er Raaringen foregaaet, og skal den skriftlige Afstemning begynde, saa er det i allerhøieste Grad magtpaaliggende at drage Omsorg for, at Valgerne frit og uhindret kunne komme til Valgstederne, uden for megen Tidsspilde og uden at der lægges dem for mange Hindringer i Veien. Man bør derfor efter min Mening, hvor Omstændighederne paa nogen Maade tillade det, lade den skriftlige Afstemning foregaa paa en saadan Maade, at Valgerne have uhindret Udgang til Risterne, men det kan man aldrig have i et Rådhus, og mindst naar dette er tæt pakket af Ikke-Valgere, ikke at tale om, at disse ofte ere de Svrigste til at agitere under Afstemningen og til at føre Folk til Risterne for at sørge for, at de stemme rigtig. Det har jeg idetmindste selv været Vidne til. Det forekommer mig derfor, at